ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՂԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀԿԳՄՍՆ «ՄԱՐՏՈՒՆՈՒՏ․ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆԻԱՆՎԱՆԱՎԱԳԴՊՐՈՑ»
ՊՈԱԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆԵՆԹԱԿԱՌՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻՎԵՐԱՊԱՏՐ
ԱՍՏՈՒՄ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆՀԵՏԱԶՈՏԱԿ ԱՆԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝	«ԿԱՐԴԱԼՈՒ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԸ ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ»
ԱՆՑԿԱՑՄԱՆՎԱՅՐ՝	ՄԱՐՏՈՒՆՈՒՏ․ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆԻԱՆՎԱՆԱՎԱԳԴՊՐՈՑ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻՂԵԿԱՎԱՐ՝	ՀԱՍՄԻԿ ԲԵՅԲՈՒԹՅԱՆ
ՈՒՍՈՒՑԻՉ՝	ԳՈՀԱՐԻԿ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
ԴՊՐՈՑ՝	ԳԵՂՀՈՎԻՏԻԱԼ. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԻՎ 1 ՄԻՋՆԱԿԱՐԳԴՊՐՈՑ

2022Թ
ՄԱՐՏՈՒՆԻ

Ներածություն

Կարդալուուսուցումըտարրականդասարաններումմայրենիդասիհիմնականնպ

ատակնէ:Ուսուցմանայբբենականշրջանումձևավորվումէերեխաներիկարդալունախն

ականկարողությունը:Նրանքկարողանումենկարդալփոքրածավալբնագրեր, պատասխանելովբնագրիվերաբերյալուսուցչիտվածհարցերիննրանցօգնությամբվեր արտադրումենբնագրիբովանդակությունը:Կարդալուկարողությանմշակմանարդյուն ավետությանընախնականփուլումնպաստումէբարձրաձայնընթերցանությունը:

Հոգեբաններնումեթոդիստներնառանձնացնումենկարդալուհմտությանձևավոր մաներեքփուլ՝վերլուծական, համադրականևավտոմատացված:***Վերլուծական***փուլումտեսողականընկալմանմիավ որըտառնէկամվանկը՝նայածթէընթերցողըվանկերովէկարդումթէտառերով:***Համադր ական***փուլումկարդալուամենափոքրմիավորըդառնումէբառը,ընթերցողըկարդումէամ բողջականբառերով:Իսկ***ավտոմատացված***կարդալուժամանակմիավորընախադասու թյուննէ․ընթերցողըկարդումէնախադասություններով:

Կարդալը 6-7տարեկաներեխայիհամարբարդաշխատանքէ, որըիրականանումէբազմաթիվհոգեկանգործընթացներիմիջոցով (մտածողություն, հիշողություն,ընկալում,կամք, զգացմունքնայլն):

Առաջինդասարանցինուշադրությունըբևեռելովկարդալուգործընթացիմեխանի կականկողմին, ոչմիշտէհասկանումիրկարդացածը, այդպատճառովէլնամիքանիանգամկրկնումէվանկերըկամբառերը:Հաճախաշակերտն երբառաձինբառերըոչթէկարդումեն, այլձգտումենգուշակել՝կարդալովդրանցմիայնառաջինվանկը:Երեխայիկարդալուհմտ ությանձևավորմանհետայսերևույթներըաստիճանաբարանհետանումեն:

Ընթերցողականկարողությանձևավորմանգերխնդիրնէայնպիսիընթերցողիձևա վորումը, որըկարդալուընթացքումձեռքբերածտեղեկատվությունըմշակումէ, իմաստավորումևօգտագործում:Ճանաչողականտեսություններիհամաձայն՝մարդում տավորկարողությանմակարդակըորոշումեննաևիրձեռքբերածտեղեկատվությունըի մաստավորելուունակությամբ:

Հետազոտությանարդիականությունը: Կարդալուկարողությանձևավորմանգերխնդիր ըկրտսերդպրոցականներինլավկարդալսովորեցնելէ:Իսկինչէնշանակումլավկարդալ, ումենասումլավէկարդում:Լավկարդալըկարդալուկարողությանբարձրմակարդակնէ:

Այնունիորոշակիբնութագրիչներ,

որոնքներկայացնումենկարդալուորակները:Լավկարդալըունիմիշարքորակականհատկանիշներ,

որոնքսերտորենկապվածուփոխադարձաբարպայմանավորվածեն: Հենցայդհատկությունններովէլբնութագրվումէլավկարդալը:Լավկարդալուորակներնեն`

. ճիշտկամանսխալկարդալը

. հասկանալովկամգիտակցորենկարդալ

. վարժկամսահունկարդալ

. արտահայտիչկամգեղարվեստորենկարդալ

. արագկարդալ

Կարդալուորակականհատկանիշներիձևավորումըգերխնդիրէգրաճանաչությանկազմակերպմանառաջինխսկզբից, սակայնչպետքէմտածել, որդրանքձևավորվումենուզարգանումհերթականությամբ,հաջորդաբար:Դրանքսերտորենկապվածնզուգակցվածհանգամանքներեննպետքէպահպանելամբողջությունը:

Հետազոտությաննպատակը:

Տարրականդպրոցումմայրենիիդասիգլխավորնպատակներըերեխաներինկարդալուբոլորորակականհատկանիշներիպահպանմամբկարդալսովորեցնելնէ, ընթերցանությաննկատմամբհետաքրքրությունառաջացնելըընթերցողականկարողությանձևավորումը:Մաքրել, հղկելնհարստացնելբառապաշարըզարգացնելկապակցվածխոսքկառուցելուունակությունը:Ձևավորելհաղորդակցականկարողություններ, բարեկիրթխոսքիմշակույթ:Ձևավորելփոքրածավալստեղծագործություններըընթերցելու, դրանցհիմնականմիտքըկռահելու, հերոսներիգործողություններըտրամաբանելու, դրանցշուրջպարզդատողություններանելուկարողություններ:Ձևավորելձեռքբերածբարոյականարժեքներինհետևելուանհրաժեշտությանգիտակցում:

Հետազոտությանխնդիրները:

. Ուսումնասիրելհիմնախնդիրներինվերաբերվողգիտամանկավարժականգրականություն:

. Ուսումնասիրելտարրականդասարաններումկարդալուկարողությանձևավորմանառանձնահատկությունները:

. Առանձնացնել, կիրառելևներկայացնելտարրականդարաններումկարդալուկարողությանձևավորմանզարգացմանընպաստողմեթոդներևմեթոդականհնարներ:

Հետազոտությանմեթոդները:

Հետազոտությանընթացքումկիրառելենք՝

. Հիմնախնդիրներիվերաբերյալմասնագիտականգրականությանուսումնասիրում

. Տարրականդասարաններիմայրենիիչափորոշչի, ծրագրինդասագրքերիդիտարկումներիհիմնախնդրիտեսանկյունից

. Դպրոցականառաջավորփորձիուսումնասիրում

Որպեսհետազոտականբազաընտրելեմիմդասավարած՝ Գեղհովիտի N1 միջնակարգդպրոցի 4-րդդասարանը:

Աշխատանքիկառուցվածքը:Աշխատանքըբաղկացածէներածությունից, գիտականմասից,հետազոտականմասից,եզակացություններից, օգտագործվածգրականությանցանկիցևհավելվածից:

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅԱՆՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸՏԱՐՐԱԿԱՆԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ

Տարրականդպրոցումմայրենիիդասիգլխավորնպատակներըերեխաներինկարդալուբոլորորակականհատկանիշներիպահպանմամբկարդալսովորեցնելնէ,

ընթերցանությաննկատմամաբհետաքրքրությունառաջացնելըընթերցողականկարո ղություններիձևավորումը:Ինչպեսնշվեցմայրենիիլեզվիքերականությունիցտարրական գիտելիքներինկարողություններիձեռքբերումըդիտվումէորպեսգրավորևբանավորգր ագետխոսքկառուցելու, լեզվամտածողություննհայեցիհոգեկերտվածքիձևավորման, ազգայիննհամազգայինարժեքներիձեռքբերմանկարևորմիջոց:Տարրականդպրոցումմ այրենիիդասերըկազմակերպվումեն*ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅԱՆ*մեթոդով, որըդիդակտիկականբազմաբնույթձևերիումիջոցներիհիմնավորվածմեթոդներիհամա կարգէ:Բավարարմակարդակովձևավորվածկարդալուկարողությունըընթերցածբնա գրիշուրջիրականացվողմեթոդապեսճիշտաշխատանքիշնորհիվընթերցանությունըդա ռնումէնաևանձիճանաչողականհետաքրքրությունների, բազմաբնույթպահանջմունքներիբավարարմանբազմակողմանիզարգացմանմիջոց:Այ դիսկպատճառովուսուցմանսկզբնականփուլումհիմնականումուշադրությունըդարձվ ումէկարդալու, մասնավորապեսհասկանալովկարդալուկարողությանձևավորմանը, սակայնդաչինշանակում, որդասըպլանավորելիսպետքէառաջնորդվելմիայնկարդալուկարողությանզարգացմա նըմիտվածնպատակով:Դասիննախապատրասվելիսնպատակիհետկապվածպետքէլո ւծելկրթականդաստիարակչականնզարգացնողխնդիրներ՝

- Որոշելդասիմանկավարժականնպատակըելնելովդասանյութիհնարավորությո ւնից
- Աշակերտիհամարորոշելմիայնպիսիուսումնականգործունեություն, որիդաստիարակչականարդյունքըուսուցչինպատակնէ, այսինքն՝ուսուցիչըիրնպատակինկարողէհասնելաշակերտիայդգործունեությա նմիջոցով
- Աշակերտիհամարպետքէորոշելմիայնպիսինպատակհանուն, որինակամավորընդգրկվելուէուսուցչինախատեսածգործունեությանմեջ
- Եվվերջապեսուսուցիչըբազմաթիվհամալիրմեթոդներիճիշտիրականացմանմի ջոցովկարողէապահովելաշակերտիկարդալուկարողությանզարգացմանհետկ ապվածբազմաբնույթնպատակները:

Մայրենիիտարրականուսուցմանմեթոդիկայումմշտապեսդիտարկվելէբացատրակ անընթերցանությանմեթոդի 5 բաղադրամաս,

որոնքբնագրիամբողջականընկալմանհամարանհրաժեշտէբազմաշերտաշխատանքիրականացնելբնագրիբովանդակությանշուրջ, որպեսզիձևավորվիաշակերտիոչմիայնկարդալուհմտությունը, այլևմշակվիընթերցողականկարողությունը: Բացատրականընթերցանությանմեթոդիբաղադրամասերնեն՝

. Զրույց

. բնաագրիընթերցում

. բառայինաշխատանք

. աշխատանքբնագրիշուրջ

. պատմում

. ամփոփում

ԶՐՈՒՅՑ:ԶՐՈՒՅՑԻՏԵՍԱԿՆԵՐՆՈՒԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆՄԵԹՈԴԻԿԱՆ

Բացատրականընթերցանությանմեթոդովիրականացվողմայրենիիդասնայդմեթոդիբաղադրամասերիցյուրաքանչյուրիկիրառմամբանցկացվողմիամբողջականմանկավարժականգործընթացէ, որիժամանակզրույցնիրտեսակներովդառնումէգերիշխող, թեևմեթոդիբաղադրամասերըգործադրվումենհաջորդաբարմեկընախապատրաստելովմյուսին:

Հիշենքորզրույցըդաստիրակությանմեթոդէ, և՛ուսուցման:Մենքզրույցըդիտարկելուենքիբրևուսուցմանմեթոդ:Դասարանըկենտրոնանումէուսուցանվողթեմայիհիմնականուղղություններիվրա:

Աշակերտներընորտեղեկատվություննձեռքբերումզրույցիթեմայից:Ստեղծվումեներեխաներիհաղորդակցական, համագործակցայինկարողություններըբավարարողպայմաններ:Ձևավորվումենգործնականընկերականբարեկիրթփոխհարաբերություններ:Ներկայացվումէուսումնականխնդիրըդասինպատակները:Աշակերտիգիտակցությանմեջարթնանումեն

այնպիսիմտապատկերներուզգացմունքներ,
որոնքմոտեննորնյութիթեմայիննբովանդակությանը: Սանշանակումէ,
որզրույցիտեսակնընտրելիսպիտիկարևորելոչմիայննրանպատակահարմարությունըդասիտվյալպահին, այլնվարմանձևը, տրամադրմանժամանակը , ձայնըդիմախաղը:Ըստնպատակներիկարելիէտարբերելզրույցիհետևյալտեսակները·

. **տեղեկատվականզրույց**,
որիժամանակբացատրվումէնախապեսորոշվածուսումնականնյութը,
ուսումնասիրվողթեմայիվերաբերյալհաղորդվումեննտարաբնույթտեղեկություններ,
գիտելիքներ:Տեղեկատվականզրույցըկարելիէիրականացնելնաևնորնյութիուսումնասիրմանընթացքումիբրևլիացուցիչտեղեկություն:Տեղեկատվականզրույցիժամանակկարելիէգործածելպաստառներ, լուսանկարներ, պատկերասահիկներանգամփոքրածավալկինոժապավեններ:հետաքրքիրեննարդյունավետնաևաշակերտներիկողմիցանցկացրածտեղեկատվականզրույցներըորոնքուսուցչիհանձնարարությամբնախապեսպատրաստվելեն:

. **ներգործողզրույցի**ժամանակուսուցիչըոչմիայնբացատրումէուսումնականնյութը, այլևտարաբնույթհնարներովաշակերտներիհամոզմունքների, հայացքների, զգացմունքներիվրաազդելովխթանումէնրանցերևակայությանզգացումընևպաստումէգաղափարներիարժեհամակարգիձևավորմանը:

. **նախապատրաստականզրույցը**իրականացվումէնորդասանյութըհաղորդելուցառաջ:Այսզրույցիհիմնականնպատակըերեխաներինունկնդրվելիքնյութիհիմնականիմասը՝գաղափարըհասկանալուհամարհիմքստեղծելնէ:Զրույցիայստեսակըառավելապեսկիրառելիէ ԽԻԿհամակարգովկազմակերպվողուսումնականգործընթացիխթանմանփուլում:Նախապատրաստականզրույցըպետքէլինիհակիրճուհստակ, յուրաքանչյուրբառըպիտիլինիիմաստավորված:

. **ուղեկցողզրույց**նպաստումէընթերցվողնյութիբովանդակությանհասկացմանը:Այսզրույցըկազմակերպվումէկարդալունզուգահեռ,
այսինքնզուգորդումէընթերցանությանը:Այնավելիշատկիրառելիէուսունականգոր

ծընթացիիմաստիընկալմանփուլում:Նրաթեմանպետքէվերաբերինյութիբովանդակության:Զրույցիայստեսակնանցկացվումէայնհատվածներիընթերցմանըզուգահեռ, որտեղուսուցչիկարծիքովանհասկանալինբացատրությանկարիքունեցողխնդիրներկան:

. **ամփոփիչզրույցով**ավարտվումէմայրենիիյուրաքանչյուրդաս:Սրաժամանակակտիվերկխոսություններիճանապարհովամփոփվումէսրեղծագործությանհիմնականբովանդակությունը, գաղափարը:Այներեխաներիօգնումէկատարելհետևություններ, հանգելորոշակիեզրակացություններինդրանցշուրջձևակերպելդատողություններ, որոնքիրենքսովորելենանցածնյութիուսունասիրմանժամանակ, ամփոփելայնտեղեկություններնուգիտելիքները, որոնքձեռքենբերելայդդասիժամանակ:Զրույցիայստեսակըհիմնականումկիրառվումէկշռադատմանփուլում:

. **էվրիստիկզրույցի**ժամանակուսուցիչընյութըներկայացնումթոչթեպատրաստիձևովայլաշակերտներըհարցերիօգնությամբիրենքեն<<հայտնաբերում>>գիտելիքները, անումդատողություններ, կատարումեզրահանգումներ:Այսինքն՝ակտիվ, փոխներգործունմթնոլորտումընթանումէստեղծագործական-որոնողականաշխատանք:Այննպաստումէսովորողներիստեղծագործականմտածողությաննուորոնողական-հետազոտականկարողություններիզարգացմանը:

Կարդալուորակականհատկանիշները

Կարդալուկարողությանձևավորմանգերխնդիրըկրտսերդպրոցականներինլավկարդալսովորեցնելնէ:Իսկինչէնշանակումլավկարդալ, ումենաասումնալավէկարդում:Լավկարդալըկարդալուկարողությանբարձրմակարդակնէ:Այնունիորոշակիբնութագրիչներ, որոնքներկայացնումենկարդալուորակները:Լավկարդալնունիմիշարքորակականհատկանիշներ, որոնքսերտորենկապվածուփոխադարձաբարպայմանավորվածեն,

հենցայդհատկություններովէլբնութագրվումէլավկարդալը:Լավկարդալուորակներ նեն

. ճիշտկամանսխալկարդալ

. հասկանալովկամգիտակցորենկարդալ

. վարժկամգեղարվեստորենկարդալ

. արագկարդալ

Կարդալուորակականհատկանիշներիձևավորումըգերխնդիրէգրաճանաչությանկ ազմակերպմանառաջինխսկօրից, սակայնչպետքէմտածել, որդրանքձևավորվումեննուզարգանումհերթականությամբ՝հաջորդաբար:Դրանքսե րտկապվածնհաջորդաբարզուգակցվածհանգամանքներենմիամբողջությունիրա րհաջորդողկատարելությանաստիճաններմիմյանցլրացնելովհետզհետեընդարձա կվելով:

Ճիշտկամանսխալկարդալասելով՝հասկանումենքբնագրի՝բարձրաձայն, պարզուհստակընթերցումը, երբաշակերտըբացչիթողնումոչմիտառ, վանկ, որբառիմեջչիփոխումառանձինտառերիուվանկերիտեղերը, դրանքչիշփոթումառանձինվանկերիուտառերիհետ, երբփոփոխությանչիենթարկումբառիքերականականձևը, երբբառըչիշփոթումայլբառերիհետ, երբկարդալիսնախադասությանմեջբացչիթողնումառանձինբառերկամավելացնու մնորերը, երբբառերիմեջվանկերընախադասություններիմեջբառերըավելորդանգամչիկրկն ում, երբբառերնարտասանումէգրականհայերենիարտասանությանչափանիշներինհա մապատասխանպահպանելովհայերենիուղղախոսությանկանոնները:

Ճիշտկարդալըկարդացածըհասկանալուկարևորագույննախապայմաննէ, դրահամարիարկավորէդեռևսգրաճանաչությանշրջանումաշակերտներինսովորեց նելամբողջականբառերովկարդալ, հաճախպատահումէորերեխանկարդումէվարժբայցբառերըճիշտչիարտասանում:

Ճիշտկարդալուկարողությանմշակմանարդյունավետհնարներենկարդալուամենօ
րյավարժությունները,
որոնցմիջոցովաշակերտներըբառերինվանկերիմիջրստեղծումեննտեսողականնխո
սքաշարժողականկապերորոնցօգնությամբհիշողությանմեջամրակայվումենընթեր
ցողբառերինվանկերիկաղապարները,
ընկալվումուիմաստավորվումենդրանքկատարելոգործվումէսովորողնորիկարդա
ցածբառըհստակարտահայտելուկարողությունը:Վարժություններիտեսակներըն
տրվումենհիմքընդունելովոչմիայնտվյալդասարանիաշակերտներիկարդալուկար
ողություններիմակարդակըայլնպատակները,
որոնքուսուցիչըդրելէիրառջևտվյալդասիժամանակ:

Գիտակցորենկամհասկանալովկարդալնշանակումկարդացածըհասկանալ,
ճշտությամբվերարտադրել՝պահպանելովստեղծագործությանմեջներկայացված
մտքերի, դեպքերիհաջորդականությունը,
տրամաբանականնպատճառահետևանքայինկապերը:Կարդալըգիտակցականէայ
նժամանակ,
երբկարդացողըճիշտևամբողջականությամբհասկանումէիրկարդացածը,
այսինքնհասկանումէիրբնագրիբառերիիմաստը, նախադասություններիմիտքը,
առանձիննախադասություններիկամհատվածներիմիջևեղածկապերը՝գաղափարը
,
կռահումէենթատեքստը:Ընթերցողականհետաքրքրություններիձևավորումըմեծա
պեսպայմանավորվածէկարդացածըհասկանալուկարողությանձևավորվածության
մակարդակով:

Մայրենիիդասիգլխավորխնդիրըկրտսերդպրոցականներիկարդալուկարողության
ձևավորումը, որըներկայանումէորպեսազատ,
անկաշկանդգործունեություն:Այնիրականանումէկարդացածբնագրիշուրջհեղինա
կիհետերկխոսություններիմեջմտնելուճանապարհով,
ձևավորելովընթերցողականընդրաձակևբազմաբնույթհետաքրքրություններ:Ընթեր
ցելնօգնումէերեխայինմտածելամենաբազմազանխնդիրներիշուրջ, խնդիրներ,
որոնցնաիրառօրյակյանքումհաճախչիբախվում: Հասկանալովկարդալուկարողու
թյանմշակումըկրտսերդպրոցիընթերցանությանդասիգերխնդիրնէ:Չպետքէմոռան

ալ, որկարդալուկարողությանձևավորումըտարրականդպրոցինպատակներիցէ, որըուսուցմանհետագաօղակներումդառնումէգրտելիքիձեռքբերմանմիջոց:Աշակերտներինհասկանալովկարդալսովորեցնելուհամարպրակտիկայումգործածվումեն բազմաթիվհնարներ:Մասնավորապեսարդյունավետէհատվածառհատվածկարդալ ընկույզերովմեկնաբանելը, կարդացածիբովանդակությանշուրջզրուցելը, իրարպատմելնուդատողություններանելը:Արդյունավետէնաևկարդալիհանձնարարելուցառաջբնագրիվերաբերյալորոշակիառաջադրանքներտալը, ընտրովիհանձնարարությանտարաբնույթձևերիկիրառությունը, հատվածաբարկարդալնուայդհատվածիհիմնականբովանդակությանվերլուծությունը:Հասկանալովկարդալուունակությամբանհրաժեշտէիրականացնելհամակարգվածաշխատանք՝օգտագործելովբացատրականընթերցանությանմեթոդիբոլորբաղադրամասերիընձեռնմանհնարավորությունները:

Վարժկամսահունկարդալասելով՝հասկանումենքառաջադրվածնյութիամբողջականբառերով, առանցանհարկիդադարների, անհրաժեշտչափովարագուսահունընթերցումը:Կարդալուարագությունըպետքէհամապատասխանիխոսվորականխոսակցությանարագությանը՝նպաստելովընթերցածնյութիբովանդակության, գաղափարիըմբռնմանը, ենթատեքստիկռահմանը:Տառերովկամվանկերով, անհարկիդադարներով, խիստդանդաղկամարագկարդալըխոչընդոտումէբնագրիբովանդակությանգիտակցականյուրացմանը:Հենցայդպատճառովէլսահունկամվարժկարդալըկարդալուորականհիմնականհատկանիշներիցէ:Ուսուցմանայսշրջանիգլխավորնպատակըպետքէլինիկարդալուճշտությանապահովումը:Վարժկարդալսովորեցնելուհամար կարևորենբնագրիընտրովիընթերցումը, երբյուրաքանչյուրըձգտումէուսուցչիորոշակինպատակովտվածառաջադրանքըընկերոջիցառաջկատարել, գտնելվարժկարդալնյութիտարբերհատվածները: Բնագրիառանձինհատվածներընթերցելտալըկարդալուկարողությանտարբերմակարդակներունեցողաշակերտներին:Կրդալուհամարնախատեսվածնյութըարտագրելտալ, երբաշակերտըգրելիսանդրադառնումէմիննույնբառին, այնտպավորվումէնրահիշողությանմեջ:Սահունկարդալըվարժվածությանարդյուն

քէ:Ուրեմնաշակերտըպիտիշատկարդաորպեսզիվարժվի,
որպեսզիկարդալուկարողությունըդառնահմտություն:

Արտահայտիչկամգեղարվեստորենկարդալուկարողություննամենադժվարնէձևավ
որվում,
որովհետևայնշատմոտէասմունքիարվեստին:Բարձրաձայնընթերցանությունըհամ
արվումէարտահայտիչ,
երբայնգրավումէլսողիուշադրությունըևհետաքրքրությունէառաջացնումնրամեջ:Ի
սկդակարողէտեղիունենալ,
երբընթերցողըկարողանումէնախամբողջությամբըմբռնելհեղինակիտրամաբանու
թյունը, կերպարներիէությունը,
ապաճշգրիտարտահայտելհեղինակիմտքերնուզգացմունքները:

Տարրականդասարաններումարտահայտիչկարդալուկարողությունըձևավորվում
էգործնականաշխատանքներիճանապարհով,
քանիորուսուցմանայսփուլումմիայնտեսականբացատրություններնարդյունավետ
չեն:
Արտահայտիչկարդալուկարողությանձևավորումնիրականացվումեննախդասվա
րիարտահայտիչընթերցանությանճանապարհով, որնընդօրինակումէաշակերտը,
ապա՝աշակերտներինարտահայտիչկարդալսովորեցնելուուղղությամբհատուկաշ
խատանքիմիջոցով:
Բացատրելովկամմեկնաբանելովկարդալնիրագործվումէկարդացածնյութիբովան
դակությունըկամմտքերըբացատրելովումեկնաբանելով,
քննարկելովգործողանձանցվարքը, արդարացնելովկամմեղադրելովնրանց,
բառայինաշխատանքկատարելով,
բառերիուղղագրությունըբացահայտելովկետադրությունըմեկնաբանելովևայլն:Այս
աշխատանքներընպաստումենբովանդակությանհասկացմանը,
կարդալուկարողությանկատարելագործմանը,
վերլուծականնքննադատականմտածողությանզարգացմանը:Մեկնաբանելովընթե
րցանությանմեթոդապեսճիշտկազմակերպմանհամարկարևորէուսուցչիկողմիցըն
թերցվելիքստեղծագործությանտրամաբանականհատվածներինհենակետայինմտք

երիորոշումընդրանցշուրջիրականացվողաշխատանքիբովանդակությաննախագծ
ումնը․ինչպիսիհատվածներիպիտիբաժանելստեղծագործությունը,
ո՞րիենակետայինմտքերըպիտիդիտարկել,
ինչհարցերպետքէառաջադրվեներեխաներին, ո՞րբառերը,
արտահայտություններնեօգնումբացահայտելուհիմնականմիտքը, ենթատեքստը
(բանալիբառեր), ո՞րմտքերնենլուծումդաստիրակչականխնդիրները։

Տարրականդպրոցումհանձնարարվողկարդալումեկուրիշձևէ**ընտրովիընթերցանո
ւթյունը,**որիժամանակաշակերտնուսուցչիհանձնարարությամբառանձնացնումէայ
սկամայնգործողանձիխոսքերը, որնէհավածըկամմիտքը,
դուրեկածտողերըևայլնդրանովիսկընդգծելովայդանձանցբնավորությանգծերը,
հեղինակիկամընթերցողիհամարկարևորգաղափարները։Սանպաստումէաշակեր
տներիկարդալուորակականհատկանիշներիպահպանմամբընթերցելուկարողությ
անկատարելագործմանըևլուռկարդալուունակությանձևավորմանը,
քանիորուսուցչիհանձնարարությունըկատարելուհամարաշակերտընախլուռպիտ
իկարդաբնագիրը,
ապագտնիպահանջվողնախադասությունըկամպարբերությունը։Ընտրովիընթերց
անությունըիրականացվումէնախապեսմշակվածհարցերիմիջոցով,
որոնքաշակերտիցպահանջումենոչթէմեխանիկորենկարդալպահանջվածհատված
ը, այլնրանմտածելենտալիսկարդացածիշուրջ,
օգնումենմեկանգամևսվերլուծելնկարագրվածդեպքերը, հերոսներիարարքները,
քննարկել,
տրամաբանելուայդհիմքիվրանորընտրելուկարդալտեքստիորոշակիհատվածը։

Տարրականդասարաններումարտահայտիչկարդալուկարողությանմշակմանգործ
ումհատկապեսմեծէ**դերերով**կարդալուկարողությունը։Ամենավատկարդացողնան
գամդերերովկարդալսլավէընթերցում,
որովհետևնաձգտումէճիշտարտահայտելգործողանձիհոգեվիճակը։Դերերովպետք
էկարդալտալգործողանձերովհարուստբանգրեր,
որպեսզիորքանհնարավորէշատաշակերտներմասնակցենընթերցանությանը։Դեր
երովկարդալուներեխաներինպետքէնախապատրաստել։Նախկարևորէնյութիսահ

ունենահասկանալովկարդալը, ապագլխավորմտքիորոշումը, ենթատեքստիկռահումընհերոսներիբնավորությունների, տրամադրություններինդրանցպատճառներիբացահայտումը:Այսամենինննպաստումէընտրովիընթերցանությունը:Հենցայդպատճառովէլդերերովկարդալունանպայմանպիտինախորդիկարդալուայստեսակը:

Դերերովկարդալիսպետքէպահպանելմիքանիպայման՝

- Դերերիբաշխումըկատարելաշակերտներիցանկությամբ
- Որևէդերչպարտադրելթեաշակերտըչիկամենումկատարել
- Երբեկերեխաներինչնմանեցնելիհերոսներին (դուկարդամուկիկիդերըորովհետևննմանեսմկանընայլն):

Բառայինաշխատանք

Բառըլեզվիկարևորագույնմիավորէ, առարկայի, երևույթի, հասկացության, զգացմունքներինայլարժեքներիիմաստակիրը:Հայտնիէորքանիհարուստէմարդուբառապաշարը, այնքանընդարձակեննրա՝իրմտքերըտրամաբանված, հիմնավորճշգրիտևարտահայտիչներկայացնելուհնարավորությունները:

Բառապաշարիզարգացումըմայրենիիդասիկարևորագույնխնդիրնէ:Ուսուցմանգործընթացումբառապաշարիհարստացմաննկատարելագործմանհիմնականաղբյուրըընթերցանություննէ, ընթերցածիվերարտադրությունըևուսուցչիխոսքը:

Տարրականդասարաններումմայրենիիդասիժամանակընթերցածնյութիշուրջբառայինաշխատանքըպետքէիրականացնելզործնականորեն:Կարդացածստեղծագործությանշուրջիրականացվողբառայինաշխատանքինպատակըանծանոթբառերիուդարձվածքներիբացատրություննէծանոթբառերիհոմանիշներիուհականիշներիմիջոցով:Աշխատանքիայսփուլումիրականացվումէնաևուղղագրականարժեքունեցողբառերիդիտար

կումը:Աշակերտներըբանգրիցդուրսենգրումայդբառերըվերհիշումդրանցուղղագրությանկանոնները:

Բնագրիշուրջաշխատանքըորպեսընթերցողականկարողությանձևավորմանմիջոց

Կրտսերդպրոցականներիմեջշատենայներեխաները, ովքերջանասերեն, բարեխիղճնկարդումենայնամենը, ինչըհանձնարարումենուսուցիչըկամծնողը:Նրանցիցշատերըհաճույքենստանումընթերցանությունից, անգամմանրամասնորենկարողենվերարտադրելկարդացածիբովանդակությունը:Մայրենիիբոլորդասերիընթացքումընթերցվումէորևէստեղծագործություն, ևտարրաբնույթաշխատանքայինհնարներիճանապարհովաշակերտներըբացահայտումենբնագրիենթատեքստը:Այդգործընթացընրանցօգնումէճանաչելուոչմիայնընթերցածստեղծագործությանմեջներկայացվածշրջապատը, այլնպաստումէորընթերցողաշակերտներըդրանքտեղափոխենիրենցաշխարհըճանաչելով «չարնուբարին»,դաստիարակչականարժեք:

Կարդացածըհասկանալուկարողությանձևավորմաննպատակովանհրաժեշտէ, որընթերցողնըմբռնիոչմիայնտեքստիառանձինպարբերություններիիմաստըայլևդրանցմիջևգոյությունունեցողիմաստայինևտրամաբանականկապերը:

Մայրենիիդասագրքումզետեղվածգրեթեբոլորստեղծագործություններըպարունակումենբացահայտկամթաքնվածմտքերորնքօգնումենդպրոցականներինըմբռնելբնագրումներկայացվածդեպքերիընթացքնուտրամաբանությունն, նպաստումաշակերտներիմտքիճկունությանը, ոչստանդարտմտածողությանը, բնագրումարտահայտվածկամչարտահայտվածմտքերըհասկանալուկարողությանձևավորմանը:

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆՄԱՍ

ՄԱՅՐԵՆԻԻԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Տարրականդասարաններիմայրենիիդասագրքերըկազմվածենինտեգրմանսկզբունքով, որիպահանջնէ՝ իրականացնելհայոցլեզվիգործնականուսուցումընթերցանությաննյութերիմիջոցով: Այնառկաէնաևնորչափորոշիչներովկազմվածծրագրերում: Անբեկանելիճշմարտությունէայն, որկյանքիընթացքումձեռքբերվողոչբոլորգիտելիքներիամբողջականպաշարնէդառնումիմանալիևգործածելի: Հետևաբար՝ անհրաժեշտէաշակերտներինտալբանալի, որովհնարավորէդառնումբացելփակդռներըևգործածությանմեջդնելով,

արթնացնել՝ կյանքիկոչելայդպաշարըեթեոչամբողջությամբ, ապազոնեանհրաժեշտծավալով:

Տարրականդպրոցումմայրենիիուսուցմանհիմնականնպատակնէձևավորելնդա սարանիցդասարանզարգացնելերեխաներիկարդալուկարողություններըհղկելնh արստացնելբառապաշարըզարգացնելկապակցվածխոսքկառուցելունակություն ը, զարգացնելհաղորդակցականկարողությունները, բարեկիրթխոսքիմշակույթըձևավորելբարոյականարժեքներինհետևելուանհրաժե շտությանգիտակցումը, աշխարհաճանաչողությունը, ապահովելերեխայիինքնաճանաչման, ինքնադրսևորման, համագործակցայինունակություններիձևավորմանը:Սովորեցնելսովորել, գնահատելսեփականնուրիշներարժեքները, գիտակցելմայրենիլեզվիինգրականությանարժեքներիձեռքբերմանանհարաժետութ յունը: Կրտսերդպրոցականըոչմիայնպետքէկարողանաըմբռնելայդամենը, այլևիմաստավորվածձևովկիրառելխոսքիմեջ: Կրտսերդպրոցումմայրենիլեզվիխնդիրըխոսքայինհմտությունների, կարդալուկարողություններիզարգացումնէ: Իսկսովորողըկարդումուգրումէանընդհատ, բոլորդասաժամերին: Այստեղնամեկանգամընդգծվումէմայրենիիանընդհատուսուցումը. մաթեմատիկայիդասին՝խնդրիպայմաններիվերլուծության, բացատրության, պահանջիձևակերպման, պատճառաբանության, պատասխանի, բնագիտությանդասին՝փորձիներկայացման, դիտարկման, արդյունքներիգրանցման, ուսումնականճամփորդությանժամանակ՝տեսածըպատմելու, ներկայացնելու, հարցադրումներանելուտեսքով [11, էջ 69]:

Ընթերցանությաննյութերիընտրություննէլինքնանպատակչէ: Դասականստեղծագործություններիուսուցումըփոխանցումէայնպիսիլեզվականկ աղապարներ, որոնքնպաստումենլեզվամտածողությանզարգացմանը: Համաշխարհայինմանկականգրականությունիցընտրվումենայնպիսինմուշներ, որոնցընթերցումըխթանումէսովորողիստեղծագործականմիտքը, նպաստումերևակայությանզարգացմանը:

Ձևավորվածվարժկարդալուկարողությունընպաստումէխոսքիզարգացմանհամարբացառիկկարևորնշանակությունունեցողբառապաշարիհարստացմանը: Իսկբառապաշարիհարստացմանհամարպետքենմիշարքնախադրյալներ: Դրանցիցենուսուցչիգրագետխոսքը, գրքիտեքստերը, դրանցշուրջբազմաշերտաշխատանքը: Սակայնսրանքպասիվգործոններեննրանքնաբերաբարչենզարգացնումսովորողիխոսքը: Այստեղկարևորդերէխաղումդասագրքերումճիշտընտրվածառաջադրանքները, ինչպեսնաևուսուցչիկողմիցառաջադրվողլրացուցիչաշխատանքը: Արդեն 4-րդդասարանիմայրենիիդասագրքիուսումնասիրությանարդյունքումպարզելենք, որկանստեղծագործություններ, որոնքպարունակումենբացահայտկամթաքնվածմտքեր, ինչիշնորհիվերեխաներըսկսումենկառուցելգնահատողականնդատողականխոսք:

Այժմմիքանիդասերիօրինակովներկայացնենքկարդալուկարողությունըզարգացնողաշխատանքներ

Օրինակ

1՝«ԹորգոմՆահապետիևՀայկՆահապետիզրույցը»դասիցնախապատրաստական զրույցտեքստիբովանդակությանշուրջ՝եզրահանգումներկատարելունպատակով՝

- ՑուցադրելՀայկՆահապետիարձանիմանրակերտը՝սովորողներըկռահումեն, որայնՀայկնահապետիարձաննէ։
- ՈւսուցիչըառաջարկումէնկարագրելՀայկՆահապետին
- Գիտե՞քորդուքնմանեքձերծնողներին, իսկնրանքիրենցծնողներին։ԻսկումէրնմանՀայկՆահապետը։
- Տեքստիբարձրաձայնընթերցում՝քանիորտեքստըհիմնականումերկխոսությունէ ԹորգոմՆահապետիևՀայկՆահապետիմիջև, նախպետքէվերհիշելինչէերկխոսությունը, ապաընթերցելտեքստըարտահայտիչևառոգանությամբ։
- Տեքստիվերարտադրում՝սովորողներինառաջարկելվերարտադրելտեքստը՝կատարելովհամապատասխանդատողություններ։Դատողություններովպատմելի

սսովորողներըվերլուծումենհերոսներիվարքը, կարծիքհայտնումնրանցմասին, հիմնավորումնրանցխոսքերը, դատողություններևեզրահանգումներկատարումգտնելովերևույթներիևդեպքեր իմիջևպատճառահետևանքայինկապերը:

- Ստեղծագործականաշխատանք՝սովորողներնիրենցընտրությամբկարողենկա տարելստեղծագործականաշխատանք:
- Նայի՛րհայելումեջևնկարագրիրքեզ:Ընդգծիրածականները:
- Գրի՛րշարադրություն՝ «Ումեմուզումնմանվելվերնագրով»:

ՎրեժԻսրաելյան<<Չնվաճվածաշխարհամաս>>

Օրինակ **2՝Քայլ**

1՝«Չնվաճվածաշխարհամասը»դասիցզրույցտեքստիբովանդակությանկանխա գուշակումըըստվերնագրի:

Քայլ2՝Ուսուցիչըառաջարկումէընթերցելվերանգիրըևմեկնաբանել «Չնվաճված» և «Աշխարհամաս» հասկացությունները:

Քայլ 3՝Տեքստիդադարներովընթերցանություն

- Առաջինհատվածիընթերցում, պարզելովնախնականընկալումը:
- Երկրորդհատվածիընթերցում, նախնականընկալումըպարզելունպատակով:

Այսպեսհատվածաբարընթերցելովամբողջպատմվածքը, կանխագուշակելովդեպքերիհետագաընթացքը:

Քայլ **4՝**Տեքստիբարձրաձայնընթերցում՝ «զրույցհեղինակիհետմեթոդիկիրառմամբ»

Քայլ **5՝**Զրույցտեքստիբովանդակությանշուրջ, վերլուծություններևեզրահանգումներկատարելունպատակով:

- Վերընթերցելայնտողերը, որոնքհաստատումենայսմիտքը. «Ով-ով, բայցպապնութոռնիրարիհասկանումէին»
- Ի՞նչեսկարծումԱրշակպապնիրոքմիհեքիաթգիտեր
- Ո՞րնէԱրշակպապիմիակհեքիաթը
- Ինչո՞ւէրմբոստանումՀակոբիկը
- Արշակպապնինչո՞ւտունննանվանեցչնվաճվածաշխարհամաս

- Հակոբիկնինչո՞ւհավատացպապին, որկաայդպիսիշխարհամաս
- Ինչո՞ւէրԱրշակպապըզորովանքովդիտումթոռաննուիրճվում
- Արշակպապնինչո՞ւՀակոբիկինչնվաճվածաշխարհամասիբնակիչանվանեց

Քայլ6՝Տեքստիարտահայտիչընթերցանություն՝կարդալուորականբոլորհատ կանիշներիպահպանումով:

Արտահայտիչկարդալուկարողությանզարգացմաննպատակովկարելիէկատար ելհետևյալաշխատանքը՝

- Գտեքայնտողերը, որտեղպապըներկայացնումէհեռվումթողածտանննկատմամբիրկարոտը:
- Ընթերցեքդրանքհամապատասխանհնչերանգով:
- ՄեկնաբանեքպապիևՀակոբիկի՝նրանցմտքերիննարարքներինհամապատասխ անողխոսքերիհնչերանգները:
- Ձերընտրությամբընթերցեքմիհատվածնայնավելիարտահայտիչդարձնելուհամ արընտրեքհամապատասխանշարժումներնդիմախաղ:

Քայլ 7՝Աշխատանքլեզվականգիտելիքներիշուրջ

- Կազմակերպելբառքամոցիխաղը, որընպաստումէաշակերտներիբառապաշարիհարստացմանը

Քայլ 8՝Ստեղծագործականաշխատանք

Կարևորէստեղծագործականաշխատանքիմիջոցովվերհանելմարդկայինհույզե րնուզգացումները, նվիրականարժեքները, փոխհարաբերությունները

- ՊատմիրտեքստիբովանդակություննայնպեսասեսդուեսՀակոբիկը
- Առանձնացնելպապի «հեքիաթին» վերաբերվողհատվածները
- Որնէքոչնվաճվածաշխարհամասը
- Լրացնելքառաբաժանաղյուսակ

Քայլ 9՝ Անդրադրձտեքստինկարազարդմանըբովանդակությանը:

- Տեքստի, որհատվածներննպատկերվածնկարներում:
- Վերնագրեքնկարները
- «Վենիտրամագիր»
- ՀամեմատելՀովհաննեսԹումանյանի«Ամենիցլավտունը»և «Պապիշենտունը»

ԻսկայժմդիտարկենքմիքանիաշխատանքներՍուրենՎարդանյանի<<Օջախիհիմքը>>դասից

Օրինակ 3՝Քայլ 1՝Նախապատրաստականզրույց- բանավեճ «Մարդիկերջանիկենիրենցընտանիքում»: Երբևէմտածելես, թէինչու...թենայով

Քայլ 2՝Կարելիէկիրառել «ուղղորդվածընթերցանություն» մեթոդականհնարը: Լուռընթերցելառաջինհատվածըևպատասխանելհարցին.

- Ո՞ւմտեսավտանտիկինըտանմոտ:

Ապաբարձրաձայնընթերցումիցհետոուղղվումենհետևյալհարցերը.

- Ովքե՞րէինծերունիները:
- Ինչո՞ւներսչմտանծերունիները:
- Ի՞նչէքկարծում՝տանտերերըո՞ւմներսկհրավիրեն:
- Իսկդո՞ւք:

Երկրորդհատվածըլուռընթերցելմինչևվերջևպատասխանենքհետևյալհարցերին.Բարձրաձայնընթերցումիցհետոուղղվումենհետևյալհարցերը.

- Ի՞նչպատահեց:
- Ընտանիքըընտրեցսերը, ինչո՞ւմտանբոլորը:
- Արդյո՞քկռահումէիքնմանավարտ:

Կատարելանդրադարձ՝ «Մանրակերտ» մեթոդականհնար:Արդյո՞քպատմվածքնավարտվեցայնպեսինչպեսակնկալումէիք (այսինքնմերպատկերացումներնօջախիհիմքիվերաբերյալհամընկնումէինհեղինակիպատկերացումներին):

Քայլ3՝Բառայինաշխատանք՝

Սովորողինտրվումենառաջադրանքներ, որոնցմիջոցովիրենքգտնումենտեքստիիմաստակիրբառերնուարտահայտությունները:

- Գտի՛ր նկարդա՛այն արտահայտությունը, որն օգնում է մեզ հասկանալու, որ տանտիկինն ու հարսը նու տեղի քենդ նումս եղանին ամուսնու համար (սեղանգցել)։
  Ո՞րիմաստով է գործածված այդ արտահայտությունը
- Գտի՛ր հատկանիշ ցույց տվող այն բառը, որի միջոցով մենք հասկացանք, որ ամուսինն ու զումէ ավելի լավ ապրել (մարդավայել)։ Այն նշանակում է մարդուն վայել, վայելուչ։Ի՞սկ ինչ եք հասկանում՝ մարդուն վայել, վայելուչ ասելով, պատմեք այդ մասին։
- Պատմվածքում գտի՛ր նկարդա՛այն բառերը, որոնք վերաբերում են նրա բախտին։Օգտագործելով այդ բառերը՝ նկարագրի՛ր այնպիս ի իրավիճակ երբ կարելի է օգտագործել այդ արտահայտությունը (բածտնիր ոտովդուռնէ եկել)։

Քայլ **4**՝Զրույց տեքստի բովանդակության շուրջ, վերլուծություններ և եզրահանգումներ կատարելու նպատակով։

- Ընտանիքի յուրաքանչյուր անդամ տարբեր սուրբերի ընտրեց՝ ինչո՞ւ. կարդա՛ բնագր ի համապատասխան հատվածները։
- Բոլորն ընտրեցին սեղը. Ինչո՞ւ մտաներ էք սուրբերը։Այս հարցի պատասխանը վերցրն թերցի՛ր բնագրից մեկ նախադասությունը՝ր։
- Ինչպե՞ս եք հասկանում «միտեղ, որ սեղը եղավ, այնտեղ հաջողություննու հարստություննանպակասկլինեն» միտքը։
- Ինչո՞ւ հենց սկզբից ծերունիներըչընդունեցին իրավերը։
- Զրույց՝ինչո՞ւ է վերնագրված օջախի հիմքը։
- Ի՞նչ ես կարծում՝ ինչո՞ւ կլիննուամուսիններնդառաջ գնացին իրենց հարսի խնդրանք ին և փոխեցին իրենց կարծիքը։
- Ի՞նչ նոր վերնագիր կդնես պատմվածքին

Քայլ 5՝Աշխատանք՝ տեքստի սահուն ընթերցանության կարողության զարգացման շուրջ։

Կարելիէկիրառել «Ընթերցողիթատրոն» մեթոդականիանրը, քանիորպատմվածքիհերոսներըյոթնենևսովորողներինբաժանելյոթիոզանոցխմբերի։Յո ւրաքանչյուրերեխայիտրվումէորևէկերպարիդերը։Այնուհետևծմբերինինարավորությ ունէտրվումկարդալուտեքստըևորոշել, թէինչպեսպետքէինչիյուրաքանչյուրկերպարիխոսքը։

Քայլ6՝Աշխատանքլեզվականգիտելիքներիշուրջ։

Բառիուղիղևփոխաբերականիմաստներիվերաբերյալսովորողներիպատկերացումներ ըխորացնելուևամրակայելունպատակով։Խաղ՝եսասեմ, դու՝լրացրո՛ւ։Ուսուցիչըասումէառարկացույցտվողբառը, աշակերտներըլրացնումենհամապատասխանհատկանիշցույցտվողբառերովայնպես, որբառակապակցությունըարտահայտիփոխաբերականիմաստ։

Օրինակ՝

- Արև....(ծիծաղկոտ,ժպտերես)։
- Գետակ....(աշխատասեր,ժրաջան)։
- Քաղցր....(ձայն, խոսք,լեզու)։

Քայլ 7՝Տեքստիստեղծագործաբարվերարտադրում։

- Տեքստըպատմել՝ցույցտալովդեպքերիհաջորդականությունը։
- Պատմելտեքստը՝հորինելովշարունակությունը։
- Պատմելտեքստըներմուծելովնորիհերոսներ։
- Ինչպե՞սկարողէսերընպաստելընտանիքիհաջողությաննուհարստությանն։

Քայլ 8՝Ստեղծագործականաշխատանքիկատարում։

- Գրիրքոկյանքիամենաերջանիկօրեիցմեկիմասին։

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Կատարվածուսումնասիրություններիևհետազոտականաշխատանքիարդյունք ումեկանքիհետևյալեզրահանգումների.

•Ուսումնասիրելովգիտամանկավարժականգրականությունըևտարրականդաս արաններիդասագրքերըկարողենքասել, որտարրականդպրոցումսովորողերեխաներիհամարուսումնականնյութերըպետքէլին ենզարգացնող, դաստիարակող, նպաստենհուզակամայինորակներիզարգացմանընուգեղագիտականճաշակիձևավորմանը:

- Տարրակնդպրոցումմայրենիիդասիգլխավորնպատակներըերեխաներինկարդալուբոլորորակականհատկանիշներիպահպանմամբկարդալսովորեցնելնէ, ընթերցանությանկատմամբհետաքրքրությունառաջացնելնէևընթերցողականկարողությանձևավորումնէ, դրաննպաստումէնաևմայրենիլեզվիքերականությունիցտարրականգիտելիքներինկարողություններիձեռքբերումը, այնդիտվումէորպեսգրավորևբանավորգրագետխոսքկառուցելուլեզվամտածողության նհայեցիհոգեկերթվածքիձևավորման, ազգայինևհամազգայինարժեքներիձեռքբերմանը։
- Ընթեցանությանուսուցումըմիամբողջհամակարգէ։Ուսուցմանժամանակակից պահանջիթելադրանքովայդհամակարգում «Կարդալուկարողություն» ասելովայսօրենթադրվումէև՛ընթերցելուտեխնիկականկողմը,և՛կարդացածիընկալումը, և՛կոմնորոշումընյութիսահմաններում։Կարևորվումէնաևկրտսերդպրոցականներիտարիքինհամապատասխանգիտահանրամատչելիգրականությանընթերցումընայլկեր պասած «Կարդալուկարողություն» ասելովհասկանումենքնաևուսունմականկամմակականգրքերիցօգտվելուորոշակիհմտություն։
- Օգտագործելովընթերցողականտարբերհնարներ, մեթոդներևխաղերմենքհետաքրքրությունառաջացրինքերեխաներիմեջ, որգիտելիքներիհիմնականաղբյուրըհանդիսանումէգիրքը։

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆՑԱՆԿ

1. ԱմիրջանյանՅու., Մանկավարժություն, Երևան, 2005:

2. ԱսատրյանԼ.Թ., ՀակոբյանԳ., Մանկավարժականհետազոտություններիմեթոդաբանություն,Երևան , 2001:

3. ԱստվածատուրյանՄ. նուրիշներ, Բազմաբնույթմտածողությանկիրառումըուսուցմանվաղշրջանում, Երևան, 2004:

4. ԳյուլամիրյանՋ. Հ., «Խոսքիզարգացում», Եր., 2014:

5. ԳյուլամիրյանՋ., Հայոցլեզվիտարրականուսուցմանմեթոդիկա, Երևան, 2006:

6. ԳյուլամիրյանՋ., Կարդալուկարողություններիխոսքիզարգացումըտարրականդասարաններում, Երևան, 1998: 7. ԳյուլամիրյանՋ., «Մայրենիլեզու» դասագրքիմեթոդականուղեցույց, Երևան, 2004:

8. ԹորգոմյանԼ.Վ., Մանկավարժականարժեբանությանհիմունքներ, Երևան, 2011թ.:

9. ՀակոբյանՆ. նուրիշներ, Մանկավարժականհաղորդակցում, Երևան, 2010թ.:

10. ՀովհաննիսյանԳ. նուրիշներ, Կառուցողականկրթությանհիմունքներըևմեթոդներ, Երևան,2004:

11. ՄարությանԱ.Ս., Դալլաքյան , Նախադպրոցականմանկավարժություն, Երևան, 2005;

12. ՍահակյանԱ.Ս. Մանկավարժականմտքիպատմություն, Երևան, 2010թ.;

Առարկա	Մայրենի	Ամսաթիվ	22.10.21	Կիսամյակ	I	Դասարա ն	IV

Օրվաղասիպլան

<table>
<tr><td>Թեմա</td><td colspan="4">«Օջախիհիմքը»</td></tr>
<tr><td>Դասինպատակը</td><td colspan="4">Բնագրիընթերցում՝պահպանելովկարդալուորականհատկանիշները:
Ազատինքնուրույնգործողություններկատարելուկարողությունների զարգացում:</td></tr>
<tr><td>Օգտագործվողնյութեր</td><td colspan="4">Գիրք, տետր, գրատախտակ, կավիճ, պաստառ:</td></tr>
<tr><td colspan="5">Ուսուցմանարդյունքներ, որոնքկփաստեն, որուսուցումըտեղիունեցավ:</td></tr>
<tr><td>Վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Տեքստիշուրջդատողություններկանեն:
Վերաբերմունքկձևավորենհեքիաթումգործողհերոսներինկատմամբ:
Կամրապնդենխոսքիմասերի՝դարձվածքների,
բառիուղիղևփոխաբերականիմաստներիմասինգիտելիքները:</td></tr>
<tr><td>Գործողություններ (ժամ/տևողություն)</td><td>Ուսումնականգործունեություն Աշակերտներ</td><td>Ուսումնականգործունեություն Ուսուցիչ</td><td>Հարցադրումներ</td><td>Կիրառվողմեթոդներ</td></tr>
<tr><td>Խթանում՝ 2-3 րոպե
Իմաստիընկալում՝ 8-10ր
Կշռադատում՝
20-25ր
Տնայինաշխատանք՝ 3ր
Անդրադարձ՝ 5ր</td><td>Կարծիքկհայտնեննհերոսներիբնավորության, զգացնունքներիմասին:
Կբացահայտենհեղինակիմտադրությունը՝թափանցելովբնագրիենթաշերտ</td><td>Տնայինաշխատանքներիստուգում:
Նախապատրաստականզրույց, հինդասիհարցումնամփոփում:
Նորնյութիհաղորդում:
Նորբառերիբացահայտումնպարզաբանում:</td><td>Եզրահանգումներկատարել՝
1.Ու՞մտեսավտանտիկինըտանմոտ:
2.Ովքե՞րէինրանք:
3.Ընտանիքնընտրեցուբը, ինչու՞մտանբոլորը:
4.Ինչու՞էվերնագրված «Օջախիհիմքը»</td><td>Մտագրոհ
Քարտեզագրում</td></tr>
<tr><td>Տնայինաշխատանք</td><td colspan="4">Կազմելնախադասություններսուր, պայծառբառերիուղիղձևըփոխելովփոխաբերականիմաստով:</td></tr>
</table>

Օրվադասիպլան

Առարկա՝	Մայրենի	Ամսաթիվ	25.10.2021	Կիսամյակ	1	Դասարան	4

Թեմա՝	Մենքքիչենք, բայցհայենք
Օգտագործվողնյութեր՝	Դասագիրք, գրիչ, տետր, Հայաստանիքարտեզ, Արարատլեռաննկար
Դասինպատակը՝	Ճիշտ, հասկանալով, արտահայտիչընթերցանություն՝գրականարտասանությանհիմնականկանոններըպահպանումով:Հայժողովրդիմասինտեղեկություններտալերեխաներին:
	Ուսուցանմանարդյունքներ, որոնքկփաստեն, որուսուցումըտեղիունեցավ
Վերջնարդյունքները	Արտահայտիչարտասանելստեղծագործությունը: Հասկանալտեքստումբովանդակության, նկարազարդմաննսեփականկենսափորձիմիջնկապերը: Գնահատելուսիրելհայրենիքըուհայժողովրդին:

Գործողություններ(ժամ/տևողություն)	**Ուսումնականգործունեություն** *Աշակերտներ*	**Ուսումնականգործունեություն** *Ուսուցիչ*	**Հարցադրումներ**	**Կիրառվող մեթոդ (ներ)**
	Պատմեն, թեինչգիտենհայրենիքիուհայժողովրդիմասին: Կազմեն ,,հայ ,, բառովակրոստիկոս: Մտագրոհիմեթոդովբնութագրելհային:	Պատմելհայժողովրդիանցյալիուներկայիմասին: Արտահայտիչկարդալտեքստը: ՑուցադրելՀայաստանիքարտեզը, Արարատլեռը:	1.Ըստբանաստեղծության, որհատկանիշնէբնորոշհայժողովրդին: 2.Մենքփոքրաթիվենք, սակայնմեծենքինչով՝...	Մտագրոհ
Տնայինաշխատանք	Բանաստեղծությունըսովորելանգիր, առաջադրանք 2, 3:			